

Beleidsregel artikel 13b Opiumwet

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Art 13b Opiumwet staat ook wel bekend als Wet Damocles en biedt de burgemeester de mogelijkheid om drugspanden te sluiten. Als er sprake is van drugshandel in woningen of lokalen, kan de burgemeester op basis van de Algemene wet bestuursrecht deze woningen of lokalen sluiten. Om deze bevoegdheid toe te passen is het echter wel wenselijk om hiervoor beleidsregels te maken, zodat bij de toepassing van deze bevoegdheid de motivering goed onderbouwd is.

In dit document staat beschreven onder welke omstandigheden en op welke wijze gebruik wordt gemaakt van het bestuurlijke dwangmiddel bij drugspanden.

1.2 Juridisch kader

Voor de bestuursrechtelijke handhaving van de verboden in de zin van artikel 2 (verbod op aanwezigheid van harddrugs, Lijst I) en artikel 3 (verbod op aanwezigheid van softdrugs, Lijst II) van de Opiumwet, is in die wet artikel 13b opgenomen¹.

Artikel 13b Opiumwet luidt als volgt:

1. De burgemeester is bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang indien in woningen of lokalen dan wel in of op bij woningen of zodanige lokalen behorende erven een middel als bedoeld in lijst I of II wordt verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig is.
2. Het eerste lid is niet van toepassing indien woningen, lokalen of erven als bedoeld in het eerste lid, gebruikt worden ter uitoefening van de artsenijbereidkunst, de geneeskunst, de tandheelkunst of de diergeneeskunde door onderscheidenlijk apothekers, artsen, tandartsen of dierenartsen.

1.3 Doelstelling

De beleidsregel heeft tot doel:

1. De handhavingsactiviteiten van politie, justitie en gemeente op elkaar af te stemmen en waar mogelijk complementair te laten zijn;
2. Te realiseren dat geconstateerde overtredingen gevolgd worden door een adequate reactie die qua intensiteit zo goed mogelijk aansluit bij de ernst van de overtreding en het beoogde effect heeft, namelijk het handhaven van de Opiumwet;
3. Kenbaar te maken aan de 'overtreder' welke (bestuursrechtelijke) maatregel hij van de overheid kan verwachten na een overtreding, waardoor er mogelijk tevens een preventieve werking vanuit gaat.
4. Door onderliggend beleid de motivering van de maatregel in een gerechtelijke procedure te versterken.

Met deze beleidsregel wordt een bijdrage geleverd aan het terugdringen van de criminaliteit die direct of indirect aan drugs is gerelateerd. Ook aan de beheersing van de uit drugsgebruik voortvloeiende risico's voor de volksgezondheid, alsmede aan het voorkomen van de nadelige effecten van de handel in- en gebruik van drugs op het openbare leven en andere lokale omstandigheden.

2. Uitgangspunten van het handhavingsbeleid

Deze beleidsregel is van toepassing op de bevoegdheid tot het sluiten van panden door de burgemeester bij verkoop, aflevering of verstrekking dan wel daartoe aanwezig zijn van een middel als bedoeld in lijst I of II vanuit woningen of lokalen en daarbij behorende erven.

Last onder bestuursdwang

Zoals artikel 13b Opiumwet aangeeft, heeft de burgemeester voor de handhaving van de handel in drugs in panden de mogelijkheid bestuursdwang toe te passen.

Om betrokkenen niet in de gelegenheid te stellen een financiële belangenafweging te maken en vanwege het gewenste effect van de last onder bestuursdwang, wordt er in beginsel geen gebruik gemaakt van het opleggen van een last onder dwangsom. Een last onder bestuursdwang leidt direct tot beëindiging van de feitelijke overtreding.

Als beleidsuitgangspunt geldt derhalve dat een last onder bestuursdwang wordt opgelegd en niet een last onder dwangsom.

1) Artikel 13B Opiumwet wordt in beginsel niet toegepast in het geval er alleen een kleine hoeveelheid drugs wordt aangetroffen besteed voor eigen gebruik (softdrugs <5 gram, harddrugs < 0,5 gram).

Het beleid van de bestuurlijke handhaving van artikel 13b Opiumwet wordt onderverdeeld in twee categorieën:

1. Woningen en bijbehorende erven: de drugshandel in woningen dan wel bij woningen behorende erven;
2. Lokalen en bijbehorende erven: de drugshandel in lokalen dan wel bij lokalen behorende erven.

Werkwijze

Bij een eerste constatering wordt in beginsel een bestuurlijke waarschuwing verzonden, tenzij er een situatie zich voordoet die dermate ernstig is dat van dit beleid afgeweken moet worden, zoals genoemd hieronder bij punt 6. Indien er binnen 3 jaar na het verzenden van een bestuurlijke waarschuwing, een volgende overtreding wordt geconstateerd, dan wordt er een zwaardere sanctie opgelegd.

Bij de toepassing van bestuursdwang wordt de woning of het lokaal in principe gesloten. Dit is de meest effectieve maatregel om de met de Opiumwet strijdige situatie te beëindigen en herhaling er van te voorkomen.

Zowel bij woningen als bij lokalen geldt in beginsel een begunstigingstermijn van maximaal 1 week. Bij de feitelijke sluiting wordt de woning of het lokaal voor publiek toegankelijk gemaakt, bijvoorbeeld door vervanging van het slot, verzegeling of het dichttimmeren er van.

Gedurende de termijn van sluiting dient een zichtbare kennisgeving op het gebouw aanwezig te zijn waarop staat dat het gesloten is. Deze kennisgeving wordt afgedrukt op a4-formaat papier met grotere lettertekens. Zowel de sluiting als het aanbrengen van de kennisgeving geschiedt door medewerkers van de gemeente Heerenveen.

De omgeving wordt ook in kennis gesteld van de sluiting.

Bij een sluiting wordt rekening gehouden met een eventuele eerdere sluiting van de woning of het lokaal.

Woningbouwcorporaties

Als er sprake is van een huurwoning van een woningbouwcorporatie, wordt gehandeld in overleg met de betreffende corporatie. Bij overtreding van de Opiumwet gaat de woningbouwcorporatie over tot uitzetting van de huurder. Sluiting van een woning op grond van dit beleid is dan niet noodzakelijk.

Handhavingsarrangement

Voor de uitvoering van het beleid is in dit beleid een handhavingsarrangement vastgesteld waarin de diverse verschijningsvormen van drugshandel met daarop de bestuursrechtelijke maatregelen worden weergegeven. In beginsel wordt er bij eerste constatering een bestuurlijke waarschuwing verzonden.

Om de naamsbekendheid van het drugspand en de aanloop naar de betreffende locatie teniet te doen, zijn de sluitingstermijnen die in dit beleid zijn genoemd noodzakelijk. Sluiting is gerechtvaardigd ter bescherming van de openbare orde en het woon- en leefklimaat.

Handel in harddrugs is een dermate ernstige verstoring van de openbare orde dat er ook direct, zonder voorafgaande waarschuwing, tot sluiting kan worden overgegaan.

3. Handhavingsbeleid woningen en daarbij behorende erven

Doordat de sluiting van woningen zwaarder ingrijpt op de persoonlijke levenssfeer van betrokkene(n) dan de sluiting van lokalen wordt onderscheid gemaakt tussen woningen en lokalen. De essentie ligt daarin dat er in bewoonde woningen sprake is van het hebben van een woongenot en de daaraan sterk gerelateerde persoonlijke levenssfeer.

Daarnaast bestaat er op basis van de Opiumwet een onderscheid tussen hard- en softdrugs (lijst I en lijst II van de Opiumwet). Dit onderscheid is uitgangspunt bij de voorgestelde gekozen zwaarte van bestuurlijke maatregelen in de beleidsregels.

De volgende bestuurlijke maatregelen worden genomen bij woningen:

- *Harddrugs in woningen en bijbehorende erven*

Overtreding	Sluiting
In een woning (+ bijbehorende erven) wordt drugshandel t.a.v. harddrugs geconstateerd met een handelshoeveelheid van > 0,5 gram.	1 ^{ste} constatering: bestuurlijke waarschuwing 2 ^e constatering: 3 maanden sluiting 3 ^{de} constatering: 6 maanden sluiting 4 ^{de} constatering: sluiting voor onbepaalde tijd.

- *Softdrugs in woningen en bijbehorende erven*

Overtreding	Maatregel/sluiting
In een woning (+bijbehorende erven) wordt drugshandel t.a.v. softdrugs geconstateerd met een handelshoeveelheid van > 30 gram of > 5 planten.	1 ^{ste} constatering: bestuurlijke waarschuwing 2 ^{de} constatering: 3 maanden sluiting 3 ^e constatering: 6 maanden sluiting 4 ^e constatering: 12 maanden sluiting 5 ^e constatering: onteigening pand mogelijk.

4. Handhavingsbeleid lokalen en daarbij behorende erven

Drugshandel in of bij lokalen vormt een ernstige aantasting van de openbare orde, veiligheid en volksgezondheid. Daarbij legt een illegaal verkooppunt een zware druk op de omgeving. Zeker in woongebieden wordt de aanwezigheid daarvan als zeer belastend ervaren. Illegale verkooppunten (de drugshandel zoals dat hierboven is gedefinieerd) vormen een bedreiging voor de sociale veiligheid in de buurt en leiden vaak tot verloedering van het straatbeeld.

- *Harddrugs in lokalen en bijbehorende erven*

Overtreding	Sluiting
In een al dan niet voor het publiek toegankelijke lokaal (+ bijbehorende erven) wordt drugshandel t.a.v. harddrugs geconstateerd met een handelshoeveelheid van > 0,5 gram.	1 ^{ste} constatering: bestuurlijke waarschuwing 2 ^{de} constatering: 12 maanden sluiting 3 ^{de} constatering: sluiting voor onbepaalde tijd.

- *Softdrugs in lokalen en bijbehorende erven*

Overtreding	Sluiting
In een al dan niet voor het publiek toegankelijke lokaal (+ bijbehorende erven) wordt drugshandel t.a.v. softdrugs geconstateerd met een handelshoeveelheid van > 30 gram of > 5 planten.	1 ^{ste} constatering: bestuurlijke waarschuwing 2 ^e constatering: 6 maanden sluiting 3 ^{de} constatering: 12 maanden sluiting 4 ^{de} constatering: sluiting voor onbepaalde tijd.

5. Cumulatie

Bij cumulatie van overtredingen en op te leggen maatregelen is de zwaarst gestelde maatregel van toepassing of kan worden afgeweken van het beleid (zie hieronder Bijlage 2, Indicatorenlijst).

6. Afwijkingsbevoegdheid

De bestuurlijke maatregelen zijn in dit beleid weergegeven. In beginsel wordt er overeenkomstig dit beleid besloten. Er kunnen zich echter situaties voordoen die dermate ernstig zijn dat van dit beleid afgeweken moet worden. Ook indien niet dezelfde overtreding voor de 2de of 3de keer is begaan, maar een overtreding uit een andere categorie, kan er aanleiding zijn van dit beleid af te wijken.

Van de in dit beleid opgenomen maatregelen kan door de burgemeester dan ook gemotiveerd worden afgeweken. Dat kan bijvoorbeeld betekenen dat bij zeer ernstige overtredingen een stap wordt overgeslagen of voor een langere periode wordt gesloten.

In bijlage 2 staan indicatoren die een rol spelen bij het bepalen van de zwaarte voor de op te leggen sancties.

7. Citeertitel

Dit beleid wordt aangehaald als: **Beleidsregel artikel 13b Opiumwet.**

8. Inwerkingtreding

Dit beleid treedt in werking op de eerste dag na de datum van bekendmaking.

Bijlage 1: Definities

Definitie 'drugshandel'

In deze beleidsregel wordt onder 'drugshandel' verstaan: de verkoop, aflevering of verstrekking dan wel daartoe aanwezigheid van een middel als bedoeld in lijst I of II behorende bij de Opiumwet in een woning of lokaal en/of de daarbij behorende erven.

Definitie 'woning'

De wetgever heeft ervan afgezien het begrip 'woning' te definiëren. De burgemeester verstaat in het kader van de bestuurlijke handhaving van de Opiumwet onder een 'woning': een pand dat (of ruimte die) in de aangetroffen staat voor bewoning wordt gebruikt (woongenot) en mag worden gebruikt. Of een woning in de aangetroffen staat wordt gebruikt als woonruimte en er dan ook sprake is van het hebben van woongenot, blijkt uit de feitelijke constatering ter plaatse, zoals dat veelal wordt verwoord in het rapport van bevindingen dan wel bestuurlijke rapportage van de politie.

Definitie 'lokaal'

Indien er geen sprake is van een 'woning', wordt het pand/de ruimte beschouwd als 'lokaal' in de zin van dit beleid. Dit is onder andere het geval als er sprake is van schijnbewoning. Ook vallen de voor publiek toegankelijke lokalen en bijbehorende erven (zoals winkels en horecabedrijven) en de niet voor publiek toegankelijke lokalen en bijbehorende erven (zoals loodsen, magazijnen en andere bedrijfsruimten) in deze categorie.

Bijlage 2: Indicatorenlijst

- a. De hoeveelheid aangetroffen middelen als bedoeld in lijst I of lijst II van de Opiumwet. Daarbij ligt de grens bij de hoeveelheid die volgens het Openbaar Ministerie als voorraad voor eigen gebruik kan worden aangemerkt. Dit is voor harddrugs één bolletje, één pil of 0,5 gram. Voor softdrugs is dit maximaal 5 gram. Indien meer dan dergelijke hoeveelheden wordt aangetroffen, kan op grond van de jurisprudentie aangenomen worden dat het gaat om handel en hoeft er geen sprake te zijn van daadwerkelijke verkoop, aflevering of verstrekking. Daarnaast kan er sprake zijn van andere signalen die duiden op beroeps- of bedrijfsmatigheid, zoals de aanwezigheid van verpakkingsmateriaal, grote som (men) geld, weegschaal.
- b. De mate waarin de woning betrokken is bij de drugshandel in georganiseerd verband.
- c. Er is sprake van gewelds- of andere openbare orde delicten.
- d. Er is sprake van één of meer (vuur) wapen (s)/verboden wapenbezit als bedoeld in de Wet Wapens en Munitie.
- e. Er is een vermoeden van verwijtbaarheid van de bewoner(s)/betrokkenen.
- f. Er is een vermoeden dat de bewoner(s)/betrokkenen verkeert/verkeren in kringen van personen met antecedenten (hierbij moet met name worden gedacht aan antecedenten t.a.v. de Opiumwet of de Wet Wapens en Munitie, maar ook antecedenten op het gebied van geweld jegens personen of zaken, zoals mishandeling, bedreiging, vernietiging of diefstal e.d. kunnen een rol spelen.
- g. Er is sprake van recidive.
- h. Er is sprake van een combinatie van middelen als bedoeld in lijst I en lijst II Opiumwet.
- i. De mate van gevaar voor in de omgeving, mate van risico voor omwonenden.
- j. De mate van overlast.
- k. Aannemelijkheid dat de woning niet overeenkomstig de woonfunctie wordt gebruikt.
- l. Aannemelijkheid dat behalve de woning of het daarbij behorende erf nog één of meer locaties betrokken is/zijn bij drugshandel in georganiseerd verband of als aanwezigheid van drugs hierop duidt.
- n. Overige feiten of omstandigheden die duiden op drugshandel in georganiseerd verband.